

Č. 7723.

Dávka z přírůstku hodnoty. — Řízení správní:
I. * Strana nemůže svá udání o hodnotách, učiněná v přiznání, v odvolání z platebního rozkazu měnit, leč by osvědčila, že tato udání spočívala na omylu, t. j. že neodpovídají tomu, co strana tehdy udati chtěla. — II. Ani podle dávk. pravidel č. 143/22 není nabývatel nemovitostí stranou v řízení o vyměření dávky prováděném se zcizitelem.

(Nález ze dne 1. února 1929 č. 1749.)

Prejudikatura: Boh. A. 1214/22.

Věc: Robert W. a Josef M. ve F. proti zemskému správnímu výboru v Praze o dávku z přírůstku hodnoty nemovitosti.

Výrok: Stížnost se zamítá jako bezdůvodná.

Důvody: St-l Robert W. prodal druhému st-li Josefu M. smlouvou trhovou z 12. srpna 1924 nemovitost ve F. za 60.000 Kč. Plat. rozkazem z 2. prosince 1926 byla dávka vyměřena na podkladě nabývací hodnoty k 1. lednu 1914 per 15.000 K tak, jak ji udal zcizitel v přiznání.

Odvolání podané jak zcizitelem W. tak i nabyvatelem M., namítající, že hodnota tato udána byla omylem a že realita měla v roce 1914 hodnotu aspoň 34.000 Kč, zamítl žal. úřad z těchto důvodů: Zcizitel a nabyvatel brojí proti nabývací hodnotě jako příliš nízké. Stížnost nabyvatele sluší zamítnouti pro nedostatek legitimace (§ 13 dávk. pravidel z roku 1922). Obecná hodnota ke dni 1. ledna 1914 byla stanovena vyměřujícím úřadem částkou 15.000 Kč dle údajů strany obsažených v přiznání. Okolností, že výměr č. 2 byl doručen přímo zciziteli, nebyla ztížena obrana strany. Omyl tvrzený ve stížnosti ohledně nabývací hodnoty, nemůže býti respektován dle § 871 o. z. o. a novely z 19. března 1916 č. 69 ř. z., ježto od vyměřovacího úřadu nebyl zaviněn a nemusel jím také býti uznán.

O stížnosti uvážil nss takto:

Nss vyslovil již nálezem Boh. A. 1214/22 a od té doby opětně právní názor, že podle § 13 vl. nař. z 23. září 1920 č. 545 Sb. není nabyvatel nemovitosti stranou v řízení o vyměření dávky z přírůstku hodnoty, prováděném se zcizitelem, a to ani v tom případě, když převzal placení dávky na sebe, a že není proto také legitimován stěžovati si k nss-u proti rozhodnutí, jímž plat. rozkaz vydaný zcizitelem byl potvrzen. Na názoru tom trvá nss i nyní a poukazuje dle § 44 j. ř. na odůvodnění cit. nál., ježto dávková pravidla (III. dodatek vl. nař. č. 143/1922), jichž v daném případě bylo použito, mají stejná ustanovení, na nichž uvedený nález byl vybudován. Právem proto odepřel žal. úřad nabyvateli M. legitimaci k rekursu do plat. rozkazu a jeví se stížnost jeho, pokud směřuje proti tomuto výroku úřadu, bezdůvodnou. Pokud pak směřuje proti nař. rozhodnutí ve věci samé, nelze se jí zabývatí vůbec, neboť meritorní výrok o dávkové povinnosti nebyl vydán nabyvateli M., nýbrž toliko zciziteli W. — — — —

Stížnost Roberta W. brojí proti tomu, že žal. úřad vzal za základ pro vyměření dávky nabývací hodnotu podle udání strany částkou

15.000 K, ač strana v odvolání upozorňovala, že udání to spočívá na omylu a že pravá hodnota zcizeného objektu činila aspoň 34.000 K. Námitka tato není důvodná.

Řízení ukládací o dávce z přírůstku hodnoty nemovitosti podle dávk. pravidel vl. nař. č. 143/1922 jest ovládáno zásadou koncentrační. Strana jest povinna na vyzvání úřadu ve lhůtě jí stanovené podati přiznání k dávce. Okolnosti, na základě kterých se činí při vyměření dávky nárok na výhody, jest v přiznání uvést i hodnověrně prokázati, jinak k nim při vyměřování dávky nebude hleděno (§ 16 odst. 1, 2). Nepodá-li strana ani po vyzvání přiznání k dávce, nebo nevyhoví-li ve stanovené lhůtě vyzvání, aby udala obecnou hodnotu, nebo neprojeví-li ve stanovené lhůtě, že s oceněním hodnoty, které jí bylo vyměřujícím úřadem oznámeno, nesouhlasí, budiž dávka vyměřena na základě hodnot úředně předpokládaných (§ 17/3). Jestliže podle těchto ustanovení strana, která proměškala lhůtu k zmíněným procesním úkonům, je z další součinnosti při zjišťování základů dávky vyloučena a k opožděným údajům jejím se nehledí, plyne z toho ovšem důsledek, že strana po uplynutí stanovené jí lhůty zásadně nemůže ani své údaje ve lhůtě učiněné odvolati, resp. změnit s účinkem, že by úřad byl povinen, resp. oprávněn k těmto jejím novým údajům hleděti.

Z této zásady sluší ovšem připustiti výjimku tam, kde jde o omyl. Osvědčí-li strana, že činíc své údaje se zmýlila, nelze jí upírati práva, aby tento svůj omyl napravila ještě i v řízení rekursním. To platí zejména, když omyl ten byl, resp. mohl býti úřadu zřejmý; odporovalo by zajisté zásadě dobré víry a slušnosti, platné i v právu veřejném, aby úřad z omylu strany, ač jej mohl seznati, těžil v její neprospěch. Posuzuje-li se tato otázka v konkrétním případě, nelze ovšem užití předpisů o. z. o., jak to činí žal. úřad, a to ani přímo, ani analogicky, neboť poměr mezi správním úřadem a stranou v řízení adm. jest podstatně jiný nežli poměr mezi stranami právního poměru civilního. Než o omylu možno mluvit jenom tam, kde jest neshoda mezi vůlí vnitřní a vůlí projevenou, tedy kde to, co bylo stranou udáno, neshoduje se s tím, co strana tehdy udati chtěla. O takovém omylu nemůže však v daném případě býti řeči. Strana ve svém odvolání nijak neosvědčila, že udávajíc ve svém přiznání hodnotu nemovitosti k 1. lednu 1914 se zmýlila, totiž že udala něco jiného nežli co tehdy udati chtěla. St-1 prostě ve svém odvolání odhadoval spornou hodnotu výše nežli učinil ve svém přiznání. Že se při tom odvolával na omyl, je bez významu, když omyl tento nijak neosvědčil, takže je na snadě úsudek, že nešlo o omyl, nýbrž prostě o změnu v hodnocení reality. Že k takovéto změně úřad přihlížeti nemůže, bylo shora dovedeno. Vytýká-li pak stížnost, že by úřad zajisté byl seznal, že udání hodnoty v přiznání učiněné je mylné, kdyby byl konal o hodnotě šetření, nelze ani v tom shledati stížnost důvodnou, ježto úřad k takovým šetřením povinen není, a přiznání strany nedávalo mu žádného podnětu k domněnce, že udání strany o hodnotě nabývací neodpovídá pravé její vůli. Mohl tedy úřad právem podle § 17 odst. 2 dávk. pravidel udání strany o hodnotě nabývací, obsažené v přiznání, položit za základ vyměření dávky, a nebyl povinen k odchýlným údajům jejím, učiněným v odvolání, přihlížeti.